

Sygn. akt III AUa 780/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Bober
Sędziowie:	SSA Maria Salańska - Szumakowicz SSO del. Maria Ołtarzewska (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Angelika Judka

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2015 r. w Gdańsku

sprawy S. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji S. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 4 lutego 2015 r., sygn. akt VII U 1579/14

oddala apelację.

SSA Maria Salańska – Szumakowicz SSA Michał Bober SSO del. Maria Ołtarzewska

Sygn. akt III AUa 780/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.), odmówił ustalenia S. B. prawa do emerytury pomostowej wskazując, że po dniu 31 grudnia 2008 r. ubezpieczony nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat.

Organ rentowy wskazał, że do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w myśl art. 49 ustawy pomostowej nie zostały zaliczone okresy zatrudnienia wnioskodawcy: od dnia 26 maja 1975 r. do dnia 26 stycznia 1978 r., od dnia 28

czerwca 1978 r. do dnia 30 września 1981 r., od dnia 17 lutego 1984 r. do dnia 31 marca 1987 r. oraz od dnia 01 kwietnia 1987 r. do dnia 03 kwietnia 2000 r. z uwagi na fakt, że nie przedłożył on żadnego dokumentu, z którego wynikałoby, że w tych okresach wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł S. B. domagając się: ustalenia mu prawa do emerytury pomostowej, zasądzenia od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu według norm przepisanych, przeprowadzenia rozprawy także pod nieobecność wnioskodawcy oraz nadania wyrokowi w pkt 1 klauzuli natychmiastowej wykonalności.

W uzasadnieniu odwołania S. B. wyjaśnił, że w trakcie zatrudnienia w Zakładzie (...) w S. w okresie od dnia 17 lutego 1984 r. do dnia 31 marca 1987 r. świadczył pracę na stanowisku maszynisty spycharki (kierowcy pojazdu gaśnicowego). Z kolei w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Usługowym (...) sp. z o. o. na stanowisku ślusarza od dnia 28 czerwca 1978 r. do dnia 30 września 1981 r. wykonywał prace przy spawaniu elektrycznym, gazowym i atomowowodorowym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 04 lutego 2015 r. w sprawie VII U 1579/14 Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

S. B., urodzony w dniu (...), w dniu 16 kwietnia 2014 r. złożył w organie rentowym wnioski o emeryturę pomostową.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił staż sumaryczny wynoszący 38 lat i 10 dni, w tym 12 lat, 6 miesięcy i 27 dni pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 03 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1988 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.), odmówił ustalenia S. B. prawa do emerytury pomostowej z uwagi na fakt, że po dniu 31 grudnia 2008 r. ubezpieczony nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto wnioskodawca nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wyjaśnił, że do stażu pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono następujących okresów zatrudnienia:

- od dnia 26 maja 1975 r. do dnia 26 stycznia 1978 r. bowiem charakter wykonywanej pracy nie został określony ściśle według wykazu działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r.,

- od dnia 28 czerwca 1978 r. do dnia 30 września 1981 r. bowiem zgodnie z powołanym przez zakład pracy zarządzeniem nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 maja 1985 r. w wykazie A, w dziale XIV, pod poz. 12 pkt 4 jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została praca pracowników zatrudnionych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych w wydziałach spawalniczych, natomiast ze świadectwa pracy z dnia 11 marca 2010 r. wynika, że ubezpieczony był pracownikiem w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych na hali produkcyjnej,

- od dnia 17 lutego 1984 r. do dnia 31 marca 1987 r., ponieważ okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie może zostać rozpatrzony na podstawie zeznań świadków. W ocenie organu rentowego taki fakt stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do zarządzenia resortowego lub w świadectwie pracy.

Ponadto organ rentowy podkreślił, że skarżący nie spełnia wymogów do uzyskania emerytury pomostowej w oparciu o art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych bowiem nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy pomostowej wynoszącego co najmniej 15 lat. Organ rentowy wskazał, że do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w myśl art. 49 ustawy pomostowej nie zostały zaliczone okresy zatrudnienia: od dnia 26 maja 1975 r. do dnia 26 stycznia 1978 r., od dnia 28 czerwca 1978 r. do dnia 30 września 1981 r., od dnia 17 lutego 1984 r. do dnia 31 marca 1987 r. oraz od dnia 01 kwietnia 1987 r. do dnia 03 kwietnia 2000 r. z uwagi na fakt, że wnioskodawca nie przedłożył żadnego dokumentu, z którego wynikałoby, że we w/w okresach skarżący wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Od dnia 26 maja 1975 r. do dnia 31 maja 1978 r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...). W początkowym okresie zatrudnienia – od dnia 26 maja 1975 r. wnioskodawca wykonywał pracę pomocnika operatora, które zostało wymienione w wykazie A, dziale V, pod poz. 3, pkt 35 wykazu, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie upoważnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r.

W okresie od dnia 28 czerwca 1978 r. do dnia 30 września 1981 r. skarżący był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie Produkcyjno- Usługowym (...) w P.. Wnioskodawca mimo, że formalnie zajmował stanowisko ślusarza w rzeczywistości wykonywał pracę pomocnika spawacza, zdarzało się, że również samodzielnie spawał.

W okresie od dnia 17 lutego 1984 r. do dnia 31 marca 1987 r. wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie (...) w S. i świadczył pracę w charakterze operatora spycharki.

W okresie od dnia 01 kwietnia 1987 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) sp. z o. o. W początkowym okresie zatrudnienia, tj. od dnia 01 kwietnia 1987 r. do dnia 03 kwietnia 2000 r. skarżący świadczył pracę w charakterze operatora sprzętu ciężkiego, następnie od dnia 04 kwietnia 2000 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. był pracownikiem do odczytów liczników.

Ostatni stosunek pracy ubezpieczonego został rozwiązany w dniu 01 czerwca 2013 r. na skutek wypowiedzenia złożonego przez pracodawcę ((...) S.A. Oddział w Polsce).

Po dniu 31 grudnia 2008 r. wnioskodawca nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie: dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach organu rentowego, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd ten również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

W ocenie Sądu I instancji odwołanie ubezpieczonego jako niezasadne nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd ten wskazał, że zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.), dalej: ustawa pomostowa, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5) przed dniem 01 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W myśl art. 49 ustawy pomostowej prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Zgodnie z art. 3 ustawy pomostowej prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy (ust 1).

Czynniki ryzyka, o których mowa w ust. 1, są związane z następującymi rodzajami prac: 1) w szczególnych warunkach determinowanych siłami natury: a) prace pod ziemią, b) prace na wodzie, c) prace pod wodą, d) prace w powietrzu; 2) w szczególnych warunkach determinowanych procesami technologicznymi: a) prace w warunkach gorącego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach, w których wartość wskaźnika obciążenia termicznego (...) wynosi 28 °C i powyżej, przy wartości tempa metabolizmu pracownika powyżej 130 W/m², b) prace w warunkach zimnego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach o temperaturze powietrza poniżej 0 °C, c) bardzo ciężkie prace fizyczne - prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 8.400 kJ, a u kobiet - powyżej 4.600 kJ, d) prace w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego, e) ciężkie prace fizyczne związane z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmiennej pozycji ciała; przy czym ciężkie prace fizyczne to prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 6.300 kJ, a u kobiet - powyżej 4.200 kJ, a prace w wymuszonej pozycji ciała to prace wymagające znacznego pochylenia i (lub) skręcenia pleców przy jednoczesnym wywieraniu siły powyżej 10 kG dla mężczyzn i 5 kG dla kobiet (wg metody (...) pozycja kategorii 4) przez co najmniej 50 % zmiany roboczej (ust 2).

Prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy (ust 3).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 (ust. 4).

Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3 (ust. 5).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się także ubezpieczonych z tytułu działalności twórczej lub artystycznej tancerzy zawodowych, wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy prace związane z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym (ust. 6).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 7).

Natomiast w myśl art. 15 ust. 1 ustawy pomostowej prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.), dalej: ustawa emerytalna, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949 r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 (ust. 1), gdzie wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepisami dotychczasowymi, do których odsyła ustawa emerytalna, jest tu rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), dalej: rozporządzenie.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy Sąd I instancji podkreślił, że wnioskodawca nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy pomostowej po dniu 31 grudnia 2008 r.

Powyższa okoliczność nie była kwestionowana w toku niniejszego postępowania przez samego ubezpieczonego. W związku z powyższym ubezpieczony mógł nabyć prawo do emerytury pomostowej jedynie w oparciu o przepis art. 49 ustawy pomostowej. Tym samym rolą orzekającego w sprawie Sądu było zweryfikowanie, czy skarżący w istocie spełnił wszystkie wskazane w przywołanej powyżej normie prawa przesłanki.

W ocenie Sądu Okręgowego wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wykazał w sposób jednoznaczny, że skarżący nie spełnia wymogu posiadania 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów o emeryturze pomostowej.

Sąd ten stwierdził, że nie bez znaczenia dla istoty przedmiotowej sprawy pozostaje fakt, że wszystkie świadectwa pracy, które zarówno w toku postępowania administracyjnego, jak i sądowego przedłożył skarżący, odnoszą się do stanu prawnego określonego treścią przepisu art. 184 ustawy emerytalnej.

Podkreślił jednak, że ustawa emerytalna oraz ustawa pomostowa to dwa odrębne oraz niezależne od siebie akty prawne, które rządzą się odmiennymi regułami. Nabycie prawa do emerytury w oparciu o przepisy ustawy emerytalnej jest uzależnione od spełniania odmiennych przesłanek niż nabycie przedmiotowego świadczenia zgodnie z przepisami ustawy pomostowej.

Przepisy wskazanych powyżej ustaw w odmienny sposób określają także pojęcie pracy świadczonej w szczególnych warunkach. Z uwagi na powyższe szukanie porównań, analogii, powoływanie się na przepisy jednego aktu prawnego celem nabycia prawa uregulowanego w drugim z ustaw jest bezpodstawne.

Treść art. 49 ustawy pomostowej wprowadza wymóg legitymowania się 15-letnim stażem ubezpieczeniowym, bezsprzecznie odnosi się jednak do zupełnie innego katalogu prac niż ten, który kwalifikuje do uzyskania emerytury w obniżonym wieku na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej.

Sąd I instancji podkreślił, że do ustawy o emeryturach pomostowych załączone zostały załączniki nr 1 i 2, zawierające enumeratywny wykaz prac, których wykonywanie uznawane jest za pracę, odpowiednio: w szczególnych warunkach albo o szczególnym charakterze w rozumieniu przedmiotowej ustawy.

Wśród licznych wymienionych we wspomnianych załącznikach prac nie wskazano jednak pracy operatora ciężkiego sprzętu budowlanego, mimo że w/w praca niewątpliwie była uznawana za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 184 ustawy emerytalnej, ponieważ została wskazana w wykazie A rozporządzenia.

Tym samym zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych z całą pewnością nie podlegają okresy zatrudnienia wnioskodawcy: od dnia 17 lutego 1984 r. do dnia 31 marca 1987 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) w P., od dnia 01 kwietnia 1987 r. do dnia 03 kwietnia 2000 r. w (...) sp. z o. o. oraz od dnia 26 maja 1975 r. do dnia 31 maja 1978 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...).

W ocenie Sądu Okręgowego zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach nie podlega także okres zatrudnienia S. B. od dnia 28 czerwca 1978 r. do dnia 30 września 1981 w Przedsiębiorstwie Produkcyjno Usługowym (...) bowiem zarówno w załączniku nr 1, jak i w załączniku nr 2 do ustawy pomostowej nie wymieniono pracy ślusarza, pomocnika spawacza, a nawet spawacza.

Nie uszło uwadze tego Sądu, że w załączniku nr 1 do ustawy pomostowej pod poz. 28 wymieniono jedynie prace wykonywane bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.).

Zdaniem Sądu I instancji praca spawacza świadczona na hali produkcyjnej bez wątpienia nie może być kwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach, o której mowa w poz. 28 załącznika nr 1 do ustawy pomostowej.

W tym miejscu Sąd ten powołał się na stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 03 marca 2014 r. w sprawie III AUa 1531/13, w którym wyjaśniono, że osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować, jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej.

Sąd Okręgowy uznał, że wobec niespełniania jednej z łącznie wymaganych przesłanek odwołanie skarżącego podlegało oddaleniu.

W związku z powyższym, na mocy art. 477 (14) § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi powyżej przepisami, Sąd ten orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł S. B. zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu:

1) rażące naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.), polegające na uznaniu, że w przypadku skarżącego nie zaszły przesłanki tam wskazane, podczas gdy faktycznie miały one miejsce,

2) rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na wynik sprawy, a w szczególności:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie reguły wszechstronnej oceny materiału dowodowego przez Sąd, a to z uwagi na nieuwzględnienie dowodów świadczących o wykonywaniu przez skarżącego pracy w szczególnych warunkach - zwłaszcza w zakresie zatrudnienia od dnia 28 czerwca 1978 r. do dnia 30 września 1981 r. (na stanowisku ślusarza, faktycznie - pomocnik spawacza, spawacz),

b) art. 316 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, czyli wydanie wyroku wbrew stanowi rzeczy istniejącemu w chwili zamknięcia rozprawy.

W uzasadnieniu apelacji skarżący dokonał streszczenia postępowań: administracyjnego i sądowego-pierwszoinstancyjnego w niniejszej sprawie oraz obszernie kwestionował przyjęcie, że w spornych okresach zatrudnienia: od dnia 28 czerwca 1978 r. do dnia 30 września 1981 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) w P., od dnia 17 lutego 1984 r. do dnia 31 marca 1987 r. w Zakładzie (...) w S. i od dnia 01 kwietnia 1987 r. do dnia 03 kwietnia 2000 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a w konsekwencji nie spełnia łącznie wszystkich ustawowych przesłanek ustalenia mu prawa do emerytury pomostowej z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

W konkluzji apelacji skarżący wnosił o:

- 1) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków: K. F. i S. S. na okoliczność świadczenia przez skarżącego pracy od dnia 17 lutego 1984 roku do dnia 31 marca 1987 r. - pełen etat w zakładzie (...) w S. na stanowisku maszynista spycharki (zatrudnienie w szczególnych warunkach, z którego to tytułu odprowadzane były składki),
- 2) zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy zgodnie z żądaniami odwołania,
- 3) zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja S. B. nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleciem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Z apelacji tej wynika zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez ten Sąd granic swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń faktycznych w sprawie.

Skuteczne postawienie zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń ze zgromadzonymi dowodami lub naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok S.N. z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04, LEX nr 174185).

W ocenie Sądu II instancji apelujący nie zdołał wykazać wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego z punktu widzenia zaprezentowanych powyżej kryteriów.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne, a zatem nie zachodzi potrzeba ich powtarzania w tym uzasadnieniu (por. wyrok S.N. z dnia 11 czerwca 1999 r., II CKN 391/98, LEX nr 523662).

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. poprzez cyt. „sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, czyli wydanie wyroku wbrew stanowi rzeczy istniejącemu w chwili zamknięcia rozprawy” wskazać należy, że do naruszenia tego przepisu dochodzi, gdy rozstrzygnięcie sądu zostanie oparte na okolicznościach, które ujawniły się w dacie późniejszej, które nie istniały w dacie zamknięcia rozprawy (por. wyrok S.N. z dnia 05 września 2008 r., ICSK 41/08, LEX nr 457851 i wyrok S.A. w Lublinie z dnia 17 września 2014 r., I ACa 596/14, LEX nr 457851).

Przepis ten nie dotyczy zatem kwestii oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i prawidłowości ustaleń faktycznych, co zdaje się sugerować apelujący.

W konsekwencji tak sformułowany w apelacji zarzut naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. uznać należy za chybiony.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentruje się na kwestii spełniania przez S. B. łącznie wszystkich przesłanek ustalenia mu prawa do emerytury pomostowej z art. 49 pkt 1-3 ustawy z dnia 18 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 965 ze zm., nazywanej dalej ustawą o emeryturach pomostowych), a w szczególności: posiadania na dzień wejścia ustawy o emeryturach pomostowych w życie, tj. na dzień 01 stycznia 2009 r. co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Trafnie Sąd Okręgowy uznał, że nie znajduje w niniejszej sprawie zastosowania przepis art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ przeprowadzone w sprawie dowody nie dają podstaw do przyjęcia, że ubezpieczony spełnia przesłankę z jego pkt 6 w postaci wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych przez co najmniej 1 miesiąc (por. wyrok S.N. z dnia 15 stycznia 2013 r., I UK 448/12, LEX nr 1396383).

Zasadnie Sąd ten przyjął, że w świetle art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych przesłankę z art. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych analizować należy przez pryzmat przepisów art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a zatem nie znajdują zastosowania przepisy dotychczasowe, do których odsyła przepis art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), tj. przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Chybione jest stanowisko apelującego, zgodnie z którym „względy słuszności” przemawiają przeciwko różnemu traktowaniu osób uprawnionych do emerytury pomostowej oraz osób uprawnionych do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w zakresie zasad zaliczania wykonywanych przez te osoby prac do wymaganego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Po pierwsze wskazać należy, że w prawie ubezpieczeń społecznych nie stosuje się klauzul generalnych zasad współżycia społecznego, ponieważ przepisy tego prawa mają charakter przepisów prawa publicznego (por. wyrok S.N. z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 214/10, LEX nr 1095955 i postanowienie S.N. z dnia 27 października 2009 r., II UK 81/09, LEX nr 824176).

Po drugie zaś prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym i prawo do emerytury pomostowej regulowane są przez dwie różne ustawy, ustalające odmienne zasady nabywania prawa do tych świadczeń.

Porównując przepisy regulujące zasady nabywania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym oraz prawa do emerytury pomostowej stwierdzić w szczególności należy, że nie wszyscy uprawnieni do emerytur w niższym wieku z uwagi na pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, nabyliby prawo do emerytur pomostowych.

W przedmiotowej sprawie, dla oceny kwestii spełniania przez S. B. spornej przesłanki z art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych kluczowa jest odpowiedź na pytanie, czy okresy zatrudnienia ubezpieczonego: od dnia 26 maja 1975 r. do dnia 31 maja 1978 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...), od dnia 28 czerwca 1978 r. do dnia 30 września 1981 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) w P., od dnia 17 lutego 1984 r. do dnia 31 marca 1987 r. w Zakładzie (...) w S. i od dnia 01 kwietnia 1987 r. do dnia 03 kwietnia 2000 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) podlegają zaliczeniu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Z uwagi na to, że okoliczność w postaci charakteru prac wykonywanych przez S. B. w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w S. od dnia 17 lutego 1984 r. do dnia 31 marca 1987 r. na stanowisku maszynisty spycharki została już dostatecznie wyjaśniona, zgodnie ze stanowiskiem ubezpieczonego, a zatem postanowieniem z dnia 15 października 2015 r. w

sprawie III AUa 780/15, na mocy art. 217 § 3 w zw. z art. 227 k.p.c., Sąd Apelacyjny oddalił wnioski dowodowe zawarte w apelacji (k. 84 akt sprawy 00:02:13).

Zdaniem tego Sądu, w oparciu o przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody, zasadnie Sąd I instancji uznał, że w wymienionych wyżej spornych okresach zatrudnienia S. B. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Odnosząc się do spornego okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) w P. stwierdzić należy, że świadczonych przez niego w tym okresie prac przy spawaniu nie można zakwalifikować jako prac bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.), ponieważ przeprowadzone dowody nie dają podstaw do przyjęcia, że prace przy spawaniu wykonywał w takich pomieszczeniach.

Wprawdzie w świetle zgromadzonych w przedmiotowej sprawie dowodów nie budzi wątpliwości, że w całym spornym okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w S. oraz w okresach zatrudnienia: w (...) Przedsiębiorstwie (...) od dnia 26 maja 1975 r. do dnia 26 stycznia 1978 r. i w (...) Przedsiębiorstwie (...) od dnia 01 kwietnia 1987 r. do dnia 03 kwietnia 2000 r. wnioskodawca wykonywał prace maszynisty ciężkich maszyn budowlanych (spycharek), lecz zgodnie z treścią załączników nr 1 i nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych praca ta nie jest zaliczana do prac w szczególnych warunkach lub do prac o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Przeprowadzone w sprawie dowody nie dają podstaw do przyjęcia, że w spornym okresie zatrudnienia odwołującego w (...) Przedsiębiorstwie (...) od dnia 27 stycznia 1978 r. do dnia 31 maja 1978 r. na stanowisku monterza maszyn i urządzeń wykonywał on prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa, odpowiednio w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd II instancji w pełni podziela stanowisko, zgodnie z którym ubezpieczony, którego dotychczasowy okres pracy nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych nie spełnia przesłanki określonej w art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych (por. wyrok S.N. z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11, LEX nr 1171289).

Bez uwzględnienia wymienionych wyżej spornych okresów zatrudnienia S. B. nie ma wymaganego na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych co najmniej 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Ponieważ dla ustalenia ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej nieodzowne jest spełnianie przez niego wszystkich ustawowych przesłanek, wynikających z treści art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, wobec nie spełniania przesłanki z pkt 3 tego artykułu, brak jest podstaw prawnych do przyznania mu tego świadczenia.

Reasumując powyższe rozważania stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej, zgodnej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz prawidłowo zastosował przepisy prawa materialnego. Apelacja wnioskodawcy nie zdołała podważyć tej oceny.

Za niezasadne uznać zatem należy podniesione w apelacji zarzuty: naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c., a w konsekwencji poczynienia błędnych ustaleń faktycznych w sprawie oraz naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wobec powyższego, uznając apelację S. B. za bezzasadną, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.

SSA M. Sałańska-Szumakowicz SSA M. Bober SSO del. M. Ołtarzewska (spr.)